

Ek: 6

DANIŞTAY 14. DAİRE BAŞKANLIĞI'NA

Esas No: 2014/11695

Davacılar : 1-Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği
2- Türkiye Barolar Birliği
3- Türk Tabipler Birliği

Vekili :Av.Nurten Çağlar Yakış

Davalı : Çevre ve Şehircilik Bakanlığı

Konu : 15.02.2017 tarihli Bilirkişi Raporuna yönelik görüş, değerlendirme ve itirazlarımızın sunulması, alanında uzman kişilerden yeni bir bilirkişi kurulu oluşturularak rapor alınması istemimizdir.

AÇIKLAMALAR :

1.BİLİRKİŞİ RAPORU MAHKEMENİN YÖNELTİĞİ SORULARI DİKKATE ALMAMIŞ, BİRÇOK SORUYU YANITLAMAMIŞ, GÜNCEL OLMAYAN, GEÇERLİLİĞİNİ YİTİRMİŞ KABUL VE VERİLERE DAYALI YANITLARLA UZMAN SIFATIYLA GÖRÜŞ VERMESİ İSTENEN KONULARDA YETERLİ BİLGİ SAHİBİ OLMADIĞINI GÖSTERMİŞTİR.

BİLİRKİŞİLERCE CEVAPLANDIRILMASI İSTENİLEN HUSUSLAR kapsamında yöneltilen 2.soru olan “Ülkemizdeki diğer tüm alternatif enerji kaynaklarının devreye sokulması ile orta ve uzun vadede enerji ihtiyacının karşılanıp karşılanamayacağı, ortaya çıkan enerji ihtiyacının nükleer Santraller aracılığıyla karşılanmasının zorunlu olup olmadığı” sorusuna Raporun 82-102. sayfalarında verilen yanıtlar, güncel verileri analiz ederek, yöneltilen soruya yanıt vermek için değil, AkkuyuNES’e neden ihtiyaç olduğunu kanıtlamak amacıyla kaleme alınmış, geçerliliği kalmayan verilere dayalı yanlış ifadeler içermektedir.

Örnekleyecek olursak:

1. Raporun 85.sayfasında yer alan tablo 2’de Türkiye elektrik tüketiminin 2017’de 352.490 GWh, 2022’de 449.877 olacağı öne sürülmektedir. Raporun kaleme alındığı 2017 başında, 2016 yılı elektrik tüketiminin 278.436 GWh olarak gerçekleştiği Bilirkişi Heyeti tarafından bilinmektedir. Son yıllarda, bir önceki yıla göre elektrik tüketim artışı 2014’de %4.41, 2015’de %3.31, 2016’da %4.75 olmuştur. 2017’de elektrik tüketiminin 2016’ya göre %26,6 oranında artabileceğine öngören bir veriye dayanmak bilimsel bir davranış değildir. Aynı şekilde, 2022 için öngörülen 449.877 GWh talep rakamı, elektrik tüketiminin önümüzdeki yıllarda, yıllık %8’ün üzerinde artacağını öngörmektedir ki, bu da gerçekçi değildir.

Tablo 49: Türkiye 2017-2026 Yılları Brüt Elektrik Tüketim Tahmini (GWh)

YIL	DÜŞÜK	ARTIŞ (%)	BAZ	ARTIŞ (%)	YÜKSEK	ARTIŞ (%)
2017	278.057	-	284.553	-	289.926	-
2018	285.634	2,7	294.748	3,6	302.263	4,3
2019	293.749	2,8	305.289	3,6	315.279	4,3
2020	301.670	2,7	315.619	3,4	328.308	4,1
2021	309.680	2,7	326.107	3,3	341.716	4,1
2022	317.644	2,6	336.521	3,2	355.268	4,0
2023	325.453	2,5	346.775	3,0	368.876	3,8
2024	333.043	2,3	356.893	2,9	382.559	3,7
2025	340.183	2,1	366.848	2,8	396.076	3,5
2026	347.149	2,0	376.786	2,7	409.676	3,4

Not: 2016 yılı tüketim değeri kesinleşmediği için 2017 yılındaki artış yansıtılmamıştır.

Kaynak:

<http://www.teias.gov.tr/Dosyalar/10Y%C4%B1ll%C4%B1kTalepTahminleriRaporu2016.pdf>

Bilirkişi Heyeti, beş yıl önce hazırlanan raporları kaynak gösterirken, TEİAŞ'ın Aralık 2016 tarihi ve 2017-2026 dönemini içeren 10 Yıllık Talep Tahmin Raporunu görmezden gelmektedir. TEİAŞ, bu çalışmasında gerçekçi çözümler ve kabullerle, yıllık talep artışlarının giderek azalan bir eğilimde gerçekleşeceğini ve düşük senaryoda yüzde 2.7-2 aralığında, baz senaryoda yüzde 3.6-2.7 aralığında ve yüksek senaryoda yüzde 4.3-3.4 aralığında olacağını tahmin etmektedir. Bu kabullerle, 2026 yılı için elektrik talebi, düşük senaryoda 347.149 GWh'e, baz senaryoda 376.786 GWh'e, yüksek senaryoda 409.676 GWh'e ulaşacaktır. Oysa Bilirkişi Raporu, güncel TEİAŞ çalışmasını sonuçlarını yok sayarak, yıllık % 8 oranında artışlar öngörmekte, TEİAŞ'ın 2026 için yüksek talep tahmini 409.676 GWh iken, 2026'nın dört yıl öncesinde 449.877 GWh tüketime ulaşılacağını iddia etmektedir. Aynı hatalı yaklaşım Raporun 87-90. Sayfalarında yer alan 2012 tarihli, geçerliliğini yitirmiş, abartılı analizlere dayalı kurulu güç tahminleri için de geçerlidir. 89. sayfada referans alınan Tablo 3'de 2017'de doğal gaz santrallerinin kurulu gücünün 40 218 MW olacağı söylenmektedir. Oysa, 2016 sonunda doğal gaz santrallerinin kurulu gücünün 22 156,1 MW, lisans almış santrallerden 2017'de devreye girebilecek olanların 3 043,1 MW olduğu dikkate alınıp, bu rakamlar toplandığında ulaşılan 25.199,2 MW rakamı, Bilirkişilerin AkkuyuNES'e neden ihtiyaç olduğunu kanıtlamak adına öne sürdükleri gerçek dışı rakamın %60'ından azdır. Aynı şekilde Raporda barajlı ve akarsu hidroelektrik santralleri için 2017'de varılacağı öne sürülen kurulu güç 36 884 MW'dir. Oysa, 2016 sonunda hidroelektrik santrallerinin kurulu

gücü 26 681.1 MW, 2017 içinde devreye girebilecek kapasite 1 473 MW olduğu ve 2017 sonunda ulaşılabilir kurulu güç 28 114,1 MW'dir. Bu rakamda Bilirkişilerin dayanak aldığı abartılı rakamın dörtte üçüdür. Bu örnekleri çoğaltmak mümkündür.

Bugün elektrikte arz fazlası olduğu çeşitli kuruluşlarca ifade edilmektedir. Mevcut ve yatırımı süren elektrik üretim tesislerinin kurulu gücü 116 889 MW'a, lisans sürecindeki projelerin eklenmesiyle varılan kurulu güç rakamı 128.375 MW, gelecekteki elektrik enerjisi üretiminde başta Akkuyu olmak üzere nükleer santrallara hiç de ihtiyaç olmadığını ortaya koymaktadır. Daha bugünden, elektrik üretiminde arz fazlası olduğu, verimsiz projelerden vaz geçilmesi gerektiği enerji sektörünün değişik temsilcileri tarafından dile getirilirken, üreteceği elektriği bugünkü serbest piyasa fiyatlarının üç katına satacak AKKUYU NES'e ihtiyaç olmadığı açıktır.

Saha keşfi esnasında vermiş olduğumuz dilekçede ifade edilen ve nükleer mühendislik alanında doktoralı ve deneyimli uzmanların görüşlerini içeren, Akkuyu NES projesinin kurgusuna, tasarımına ve içeriğine yönelik değerlendirmeler ve Akkuyu NES için uygundur kararına esas alınan ÇED raporunda hatalı şekilde ele alınan ve göz ardı edilen hususlar, Bilirkişi Heyetince okunmamış ve Raporda ele alınmamıştır. Oysa, ifade ettiğimiz hususlar göz ardı edilmeyecek ciddi sorunlara işaret etmektedir.

Dilekçemizde UAEA tarafından Türkiye'ye verilen INIR-"Entegre Nükleer Altyapı Gözden Geçirme" (INIR) misyon raporunda belirtilen eksikliklerin konu edilmiş ve tarafımızca talep edilmesine rağmen gönderilmeyen söz konusu Raporda belirtilen ve listelenen tavsiye ve önerilerin ÇED sürecinde ele alınıp alınmadığı ve yeterince incelenip-incelenmediğinin Mahkemeniz ve Bilirkişi Heyetinden talep etmiştik.

Bilirkişi Raporunda, bu konulara hiç değinilmemiş olması, Bilirkişi Heyetinin dilekçemizi incelemeyeceği ve konudan haberdar olmadığı şeklinde yorumlanabilir.

Bu rapordan ve içerdiği konulardan haberdar olduğu kuşkulu bu heyetin bilirkişilik ehliyeti de tartışmaya açıktır.

Elektrik üretiminde mevcut durumu analiz eden, geleceğe yönelik ciddi değerlendirmeler içeren görüşlerimiz de Bilirkişi Heyetince dikkate alınmamıştır. Güncel veriler hakkında bilgisi olmayan, bilgi düzeyi, geçerliliğini yıllar önce yitirmiş sorunlu verilerden öteye geçmemiş bir heyetin görüşlerinin vasıfsızlığı da açıktır.

Bilirkişi Heyeti, asli vazifesinin, Mahkemenin sorularına bilimsel yanıtlar getirmek, içinde yer aldığımız davacı kuruluş ve kişilerinsavlarını tarafsız bir gözle incelemek ve değerlendirmek olduğunu yok saymış ve adeta iptali istenen ÇED raporunu savunmak için güncelliğini yitirmiş

rakamlara dayalı analizlerle AkkuyuNES'e ihtiyaç olduğunu kanıtlamak misyonuyla davranarak Rapor yazmıştır.

II- Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ÇED İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü 'nün 17.02.2017 tarih ve 53785661.220.99.E.2766 tarihli yazısı ile "ÇED olumlu" kararı alınan projelerin başlangıç ve inşaat dönemine ilişkin süreçte izleme-kontrol yapılmayacağı ve bundan sonra izleme ve kontrol çalışmalarına yönelik uygulamalara son verildiği ilan edilmiştir.

Akkuyu NGS Projesi için 2872 sayılı Çevre Kanun'un 10 maddesi gereğince yayımlanan Çevresel Etki değerlendirmesi Yönetmeliği kapsamında ÇED raporu hazırlanmıştır. Bu ÇED raporunun Bölüm IX.'unda (raporun 3016-3080 sayfaları arası) tamamen projenin İZLEME PROGRAMI'ndan bahsetmekte, projenin neden olabileceği tehlikeli durumların nasıl izleneceği ve Bakanlığa nasıl raporlanacağı açıklanmıştır. Yukarıda bahsedilen Bakanlığın ilgi yazısı ile izleme kontrol uygulamasına son verildiği için, tüm bu süreçlerin izlenmesi yapılmayacak veya yapılacaksa bile Bakanlığa veya İl Müdürlüğüne bilgi verilmeyecektir.

25.11.2014 tarih ve 29186 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren ÇED Yönetmeliğinin 4.maddesine göre:

c) Çevresel etki değerlendirmesi (ÇED): Gerçekleştirilmesi planlanan projelerin çevreye olabilecek olumlu ve olumsuz etkilerinin belirlenmesinde, olumsuz yönlerdeki etkilerin önlenmesi ya da çevreye zarar vermeyecek ölçüde en aza indirilmesi için alınacak önlemlerin, seçilen yer ile teknoloji alternatiflerinin belirlenerek değerlendirilmesinde **ve projelerin uygulanmasının izlenmesi ve kontrolünde sürdürülecek çalışmaları**, kapsamaktadır. İzleme ve kontrol yapılmayan bir projenin ÇED süreci tamamlanmamış olmaktadır.

Aynı yönetmeliğe göre;

p) **İzleme ve kontrol:** Gerçekleştirilmesi planlanan projeye dair "Çevresel Etki Değerlendirmesi Gerekli Değildir" veya "Çevresel Etki Değerlendirmesi Olumlu" kararı alındıktan sonra, inşaat, işletme ve işletme sonrası dönemine ilişkin **kararın verilmesine esas teşkil eden şartlar** doğrultusunda yürütülmesinin sağlanması için yapılan çalışmaların bütünü, olarak ifade edilmektedir.

İzleme kontrol yapılmaması ÇED Olumlu kararı verilmesine esas teşkil eden şartlar doğrultusunda projenin yürütülmesine imkansız olacaktır. İzleme kontrol faaliyetleri, bir **İZLEME PROGRAMI** kapsamında yapılmakta ve bu program Tesis Alanı İçerisinde ve Çevresinde Toprak, Su, Süt ve Diğer Tarımsal Ürünler İle Deniz ya da Tatlı Su Ürünlerinin ve

Havadaki Kirleticilerin Örnekleme ve Değerlendirme Metotları ve Ölçüm Teknikleri ve Radyolojik ve radyolojik olmayan etkileri ve diğer etkileri kapsamaktadır.

Raporun birçok kısmında izleme ve kontrol yapılacağı ve “Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından onaylanan sürelerde “İzleme-Kontrol Formu” kılavuzluğuyla yapılan izleme aktiviteleri sonuçları, yine Çevre ve Şehircilik Bakanlığına gönderileceği, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından onaylanan bu sürelerde “İzleme-Kontrol Formu” kılavuzluğuyla yapılan izleme aktiviteleri sonuçlarının Çevre ve Şehircilik Bakanlığına gönderileceği” taahhüt edilmiştir. Raporun 3024. Sayfasında ”Proje'nin her aşaması izlenecektir.” taahhütü de yer almaktadır. Raporu değerlendiren İnceleme Değerlendirme komisyonu bu ve benzer taahhütler doğrultusunda değerlendirme yapmış olup, izleme kontrol yapılmaması durumunda değerlendirmenin tekrar yapılması hukuken bir zorunluluktur.

Rapora göre izleme faaliyeti ÇED Olumlu Karar Tarihinden itibaren başlar ve izleme-kontrol faaliyetinin sürekli yapılması zorunludur. İzleme kontrol faaliyetleri yapılma zorunluluğu kaldırıldığı tarih itibariyle yapılan tüm inşa faaliyetleri, rapora aykırı durum içermektedir ve kaçak durumdadır. Bu itibarla projenin hemen durdurulması ve ÇED sürecinin yenilenmesi gerekmektedir.

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Çevresel Etki Değerlendirmesi, İzin ve Denetim Genel Müdürlüğü

Sayı: 53785661.220.99-
Konu: Yürütmenin Durdurulması Kararı.

DAĞITIMLI

İlgi: Hukuk Müşavirliği'nin 18.01.2017 tarihli ve 1338 sayılı yazısı.

İlgi yazı ile 09.02.2016 tarihli ve 29619 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik'in bazı maddelerinin iptali ve yürütmesinin durdurulması talebiyle Danıştay 14. Dairesi'nin 2016/3233 esasına kayden Bakanlığımız aleyhine açılan davada 17.01.2017 günü tebellüğ olunan 09.11.2016 tarihli karar ile bahse konu Yönetmeliğin 1.maddesinin mevcut Yönetmeliğin 4.maddesinin 1.fıkrasının (b) bendinin değiştirilmesine ilişkin kısmı ile mevcut Yönetmeliğe 27/A ve 27/B maddelerinin eklenmesine ilişkin 4.maddesi yönünden yürütmenin durdurulmasına karar verildiği belirtilerek 2577 sayılı Kanun'un 28.maddesi uyarınca kararın icaplarına göre işlem yapılması gerektiği bildirilmektedir.

Bu doğrultuda, bahse konu mahkeme kararı doğrultusunda 2577 sayılı Kanun'un 28.maddesi uyarınca yeterli sahibi firmalar tarafından "ÇED Olumlu" kararı alan projelerin başlangıç ve inşaat dönemine ilişkin süreçte bilgilendirme yapılamayacağından bildirim formları istenmesine yönelik uygulamalara son verilmesi ve e-çed siteminde gerekli düzenlemelerin yapılması hususunda bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

M.Mustafa SATILMIŞ
Genel Müdür

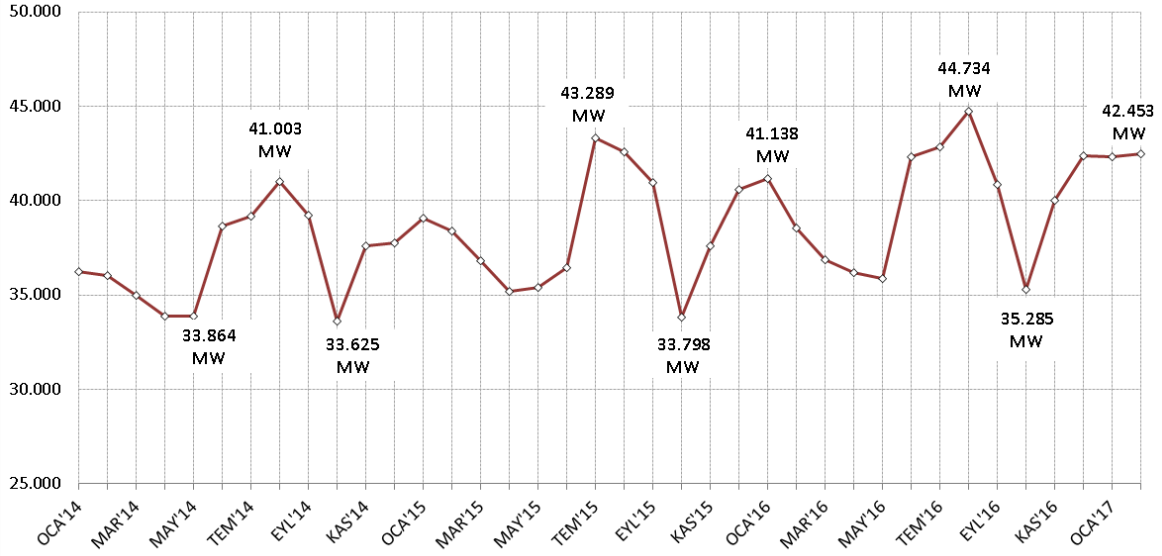
III- Rapordaki değerlendirmeler, raporu hazırlayanların konu hakkında uzman olmadıklarını göstermiş olup, bilirkişiliği kabul etmeleri ve değerlendirme yapmaları sorunludur. Etik yönden kabul edilemez.

Bilirkişi raporunun sonuç kısmında aşağıda yer verdiğimiz eksik ya da yanlış bilgiler yer almaktadır.

Raporun Sonuç ve Kanaat kısmının 2 nolu bölümünde, "Akkuyu NGS Nihai ÇED Raporunda önerilen VVER reaktörlerinin Rusya Federasyonu dışında gerek Avrupa gerekse başka ülkelerde lisanslanarak işletmelerini sürdürmekte olduğu, teknolojik ve güvenlik bakımından günümüz nükleer santrallerinde kullanılan standartlara uygun bir sisteme sahip olduğu, Uluslararası Atom Enerjisi Ajansı tarafından önerilen güvenlik ve işletme standartlarına uygun özellikleri bünyesinde taşımakta olduğu" görüşüne yer verilmiştir. Oysa Akkuyu NGS, VVER-200 tipi reaktör olup, yalnızca Rusya'da bulunmaktadır ve Dünyanın başka herhangi bir ülkesinde henüz lisanslanmamıştır.

Sonuç ve Kanaat kısmının 3. Bölümünde nükleer enerjiden elektrik üretiminin ülkemiz elektrik üretimine katkı sağlayacağından ve aksi halde ülkemiz elektrik enerji ihtiyacının karşılanmasının mümkün olmayacağına yer verilmiştir. Oysa ülkemizde bugün ve gelecek 15 yıl için kurulu güç ve planlanan diğer yatırımlar dikkate alındığında, elektrik enerjisinde herhangi bir arz problemi bulunmamaktadır. 2017 yılı Şubat ayı sonu itibarıyla ülkemizin elektrik

enerjisi kurulu gücü yaklaşık 79.000 MW'tır. Elektrik enerjisi kurulu gücümüze karşın aşağıdaki grafikte de görüleceği üzere maksimum ANİ PUANT gücümüz 2016 yılının Ağustos ayında 44.734 MW olmuştur.

Nitekim TEİAŞ tarafından 2017-2026 yıllarını kapsayacak şekilde yayımlanmış olan “10 YILLIK TALEP TAHMİNLERİ RAPORU” ndakigerçekçi çözümler ve kabullerle TEİAŞ, yıllık puant tahmininin giderek azalan bir eğilimde gerçekleşeceğini ve tüketim talep tahmine uygun bir yüzdelerle öngörmektedir. Bu kabullerle, henüz düşük senaryoda 2017 yılı öngörülen 45.345 MW'a bile ulaşamadığı bir ortamda, 2026 yılı için puant talebin, düşük senaryoda 56.613 MW'a, baz senaryoda 61.446 MW'a, yüksek senaryoda ise 66.809 MWh'a ulaşacağı öngörülmektedir.

Tablo 50: 2017-2026 Yılları Türkiye Puant Tahmini (MW)

PUANT TAHMİNİ						
YIL	Düşük	Artış (%)	Baz	Artış (%)	Yüksek	Artış (%)
2017	45345	-	46405	-	47281	-
2018	46581	2,7	48067	3,6	49293	4,3
2019	47904	2,8	49786	3,6	51415	4,3
2020	49196	2,7	51471	3,4	53540	4,1
2021	50502	2,7	53181	3,3	55727	4,1
2022	51801	2,6	54879	3,2	57937	4,0
2023	53075	2,5	56552	3,0	60156	3,8
2024	54312	2,3	58202	2,9	62387	3,7
2025	55477	2,1	59825	2,8	64592	3,5
2026	56613	2,0	61446	2,7	66809	3,4

Kaynak:

<http://www.teias.gov.tr/Dosyalar/10Y%C4%B1ll%C4%B1kTalepTahminleriRaporu2016.pdf>

Bugün için bile ülkemizin yedek elektrik enerjisi kurulu güç kapasitesi MW olarak % 75'in üzerindedir ve nükleer santraller olmazsa ülkemiz elektrik enerji ihtiyacını karşılamının mümkün olmayacağı tezi temelsiz bir yaklaşımdır.

Sonuç ve Kanaat kısmının 11. Maddesinde ÇED Raporunda işletme ve devreden çıkarma aşamalarında oluşacak katı, sıvı ve gaz formundaki atıklarla ve kullanılmış yakıtlarla ilgili depolama ve bertaraf koşullarının yeterli düzeyde ve kapsamlı açıklandığına yer verilmiştir. Oysa nükleer atıkların depolanması ve bertaraf edilmesiyle ilgili ÇED raporunda herhangi bir bilgi bulunmadığı gibi, dünyadaki örneklerinde de bu sorunların çözümü henüz olanaklı olmamıştır. Bilimsel ve teknolojik olarak olmayan bir hususun ÇED raporunda nasıl yeterli ve kapsamlı açıklandığı ve önlemlerin ortaya konulduğu açıklamaya muhtaçtır. Nitekim Sonuç ve Kanaat kısmının 13 nolu maddesinde, radyoaktif atıkların tamamen bertaraf edebilecek bir teknolojinin tüm dünyada henüz mevcut olmadığı belirtilmiş olup, bu çelişki Rapor içerisinde yer almıştır. Bilirkişi raporu, taraflı ve olmayan bir hususu varmış gibi gösteren içeriğe sahiptir.

Sonuç ve Kanaat kısmının 12. Maddesinde “işletme faaliyete kapandıktan sonra olabilecek ve süren etkiler ve bu etkilere karşı alınacak önlemlere ve işletmeden çıkarma ile ilgili mevzuat ve ilgili hükümleri, izlenmesi öngörülen yöntemlere yer verildiği” belirtilmektedir. Oya ÇED Raporunda bu hususlar yeterince ele alınmadığı ve yanıltıcı bilgiler verildiği gibi, işletmeden çıkarma ve sonrasındaki etkilerin önlenmesine yönelik Dünya’daki örneklerinde de bir çözüm üretilebilmiş değildir. Geçmişte ve halen yürütülen Dünya örneklerinde çözümsüz olan bir konunun, ÇED raporunda nasıl çözüme kavuşturulduğu merak konusudur.

Sonuç ve Kanaat kısmının 18. Maddesinde “ÇED Raporunda, işletme sonrası arazi ıslah çalışmalarına ilişkin planlamaların yeterli ölçüde olduğu ve yeterli derecede açıklandığı” bilgisine yer verilmektedir. İşletme sonrasında santral sökülecek midir? Eğer sökülecekse kim, hangi teknoloji ile bunu yapacaktır? Dünya’da böyle bir söküm işleminin örneği var mıdır? Bu sorular yanıtlanmadan, işletme sonrası arazi ıslah çalışmalarından nasıl söz edilebilir? Santralin, radyasyonu önleyici bir şekilde kaldırılmasına yönelik bir formül bulunabilmiş olsa, söküm sonrası arazi ıslahı bir şekilde yapılabilir kuşkusuz. Ancak bu durum örneği bulunmayan hayal mahsulü bir durumdur.

Sonuç ve Kanaat kısmının 20. Maddesinde, Şirketin gerekli özeni göstermesi halinde deniz canlılarındaki zararların minimize edilebileceğinden bahsedilmektedir. Bu durumun nasıl gerçekleşeceğine dair emare bulunmamakla birlikte, bir ÇED belgesinde, Şirketin gerekli özeni göstermesi ihtimalinden bahsetmek bilimsel olmaktan uzaktır. Bu özenin nasıl olacağı ve somutlaşacağı da muğlak olup, böyle bir tespit yapılması halinde dahi nasıl bir denetim mekanizması işletileceği de bilinmemektedir.

Sonuç ve Kanaat kısmının 21. Maddesinde olası bir kaza riski durumunda projenin 16 km’lik yarıçaptaki çevresel izlemenin niçin 10 km yarıçapta yapıldığının gerekçelendirilmediği ve bu durumun bir eksiklik olduğu belirtilmektedir. ÇED raporu, çevresel etkilerin bütün yönleriyle ele alınarak değerlendirilmesini içermek durumundadır. Olası bir kaza durumunda hangi ölçekte nasıl bir etkinin oluşacağının, “nihai” ÇED raporunu sakatlayacağı açık olup, bu eksikliğin sonradan giderilebileceğinin belirtilmesi Bilirkişi Raporunun da eksikliğini ortaya koymaktadır.

Sonuç ve Kanaat kısmının 24. Maddesinde, NGS’lerin iklim değişikliğine en düşük katkıyı sunan enerji kaynakları olarak gösterilmiştir. Bu bilgi yanlıştır. NGS’ler yenilenebilir kaynaklardan çok, fosil kaynaklardan ise az iklim değişikliğini etkilemektedir. Normal işletme koşulları dikkate alındığında bile yaşam döngüsü içinde nükleer yakıt üretimi aşamasında çevreye verilen tahribatın ve iklim değişikliğe katkı sunan atıkların hesap edilmesi bile mümkün değildir. Bu bilgi yanlışlığı, ülkemizin yenilenebilir enerji

kaynaklarının faaliyete geçirilmesiyle ilgili alternatif üretimler açısından yapılacak değerlendirmeyi sakatlayacak içeriktedir.

Sonuç ve İstem : Yukarıda ana hatlarıyla belirttiğimiz nedenler ve re'sen göz önüne alınacak nedenlerle, bilimsel dayanaklardan uzak bilirkişi raporuna itiraz ediyoruz. İtirazımızın kabulü ile alanında uzmanlığını kanıtlamış, yetkin bilim insanlarından oluşan yeni bir bilirkişi heyeti oluşturularak keşif yapılmasını ve yeni bir rapor alınmasını talep ederiz. Saygılarımızla. 14.03.2017

Davacı TMMOB Vekili
Av. Nurten Çağlar Yakış